

VERDENSMÅL I GRØNT - MALMOS' LÆRLINGE AKADEMI

/ SIDE 12

/ 04

/ 08

INDHOLD

- 03 Leder, Thomas Møller
- 04 Det afgørende gram
- 06 "OK pres" har bremset omgåelse af overenskomsten
- 08 Tonstunge drengedrømme
- 10 Landsbrancheklubben og de seks branchebestyrelser
- 11 En række af de grønne overenskomster sikrer pensionsopsparing igennem PensionDanmark
- 12 Verdensmål i GRØNT – Malmos' Lærlinge Akademi
- 14 Naturstyrelsen ansætter 60 grønne medarbejdere

GRØNT

45. årgang
ISSN 2246-2805

GRØNT er Danmarks største fagmagasin for den grønne branche.

UDGIVER

Det Grønne Repræsentantskab c/o Rymarken 4, 8210 Aarhus V.

REDAKTION

GRØNT redigeres af et udvalg under repræsentantskabet. Magasinet er uafhængigt af 3F, og artikler i bladet er ikke nødvendigvis dækkende for repræsentantskabets holdninger.

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

Thomas Møller, 3F Aarhus Rymarken
thomas.moller@3f.dk

REDAKTIONSUDVALG

Rita Olsen, 3F Aarhus Rymarken
Villiam Andersen, 3F Holstebro
Walter Markusen, 3F BJMF
Line Bjørndal, 3F Odense GOPS

INDLÆG OG ARTIKLER

Har du en god ide til en artikel eller en sag, du mener bladet skal omtale, så skriv til en af vores to journalister:
Morten Hansen tlf.: 24 48 00 23,
Journalist.morten.hansen@gmail.com
eller Morten Herlev, tlf. 26 77 18 59,
morten.herlev@3f.dk.

OPLAG

GRØNT udsendes til 3F afdelinger med kollektivt abonnement, eksterne abonnenter, uddannelsesinstitutioner og brancheorganisationer indenfor den grønne branche.
Oplag 2. halvår 2020: 11.000 ex.
GRØNT har ca. 33.000 læsere

ANNONCESALG

Rosendahls Mediaservice
Jette Sterndorff-Jessen
Tlf. +45 76 10 11 47
jsj@rosendahls.dk
www.rosendahls-mediaservice.dk

FAGFORENINGER MED KOLLEKTIVT ABONNEMENT

3F Bygge-, Jord og Miljøarbejdernes Fagforening København, 3F København, 3F Frederiksborg, 3F Nordøstsjælland, 3F Nordsjælland Syd, 3F Frederiksværk – Frederikssund, 3F Slagelse, 3F Storebælt, 3F Midt og Østsjælland, 3F Bornholm, 3F-Aalborg, 3F Midtjylland, 3F Bjerringbro & Omegn, 3F Randers, 3F Aarhus Rymarken, 3F Silkeborg, 3F Esbjerg, 3F Fredericia, 3F Als, 3F Skiveegnen, 3F Ringkøbing Skjern, 3F Holstebro.

FORSIDEFOTO

Forsidefoto: Morten Hansen

LAYOUT & TRYK

Rosendahls a/s - www.rosendahls.dk

DEADLINE NÆSTE UDGIVELSE

16. august 2021

Medhjælperloven har beskyttet svage grupper i 100 år

Mens EU diskuterer mindsteløn, holder regeringen og alle parter på det danske arbejdsmarked fast i, at vi skal regulere løn- og arbejdsforhold ved forhandling. Den danske måde at regulere lønnen på fungerer godt, fordi det mindretal af lønmodtagere og virksomheder, der ikke er organiseret, helt generelt følger niveauet for de indgåede overenskomster.

Men det gælder ikke for en række svage grupper. Man har særlovgivninger for lærlinge/elever under erhvervsuddannelse og for medhjælpere i landbrug og husligt erhverv. Det er en beskyttelseslovgivning mod udnyttelse af en svag part (den ansatte) i et ansættelsesforhold.

Man har med lov erkendt, at den 16-17-årige lærling/elev og medhjælper i landbrug, som den svage part har svært ved selv at forlange en ordentlig løn, hvis ikke der er en overenskomst. For lærlinge og elever er det erhvervsuddannelsesloven, der fastsætter løn og arbejdsvilkår for alle. Loven henviser til den gældende overenskomst, der er aftalt af arbejdsmarkedets parter, og på den måde sikrer man et minimum ved lov.

Medhjælperen begyndte først at få frihed for præcis 100 år siden med Medhjælperloven i 1921. Loven betød, at tyende (medhjælpere) fik rettigheder og loven udviklede sig til en beskyttelseslov for medhjælperne. Sidste store ændring skete i 1994, hvor medhjælperne fik ret til at organisere sig og lade sin organisation forhandle løn og arbejdsforhold. I 1994 skulle arbejdstiden være "den gældende på den egn, hvor arbejdet blev udført", og i slutningen af 1990'erne lykkedes det SiD (nu 3F) ved dom at få slået fast, at arbejdstiden for landbrugsmedhjælper er 37 timer pr. uge. Det var en stor sejr for SiD.

Bønderne tog konsekvensen af de forbedrede vilkår for medhjælperne i de efterfølgende år. Under dække af, at ingen længere ville bo med kost og logi hos arbejdsgiveren, og at den moderne landbofamilie, hvor konen typisk har arbejde uden for bedriften, ikke ville have medhjælper på kost og logi, holdt landbruget op med at ansætte arbejdskraft efter medhjælperloven. Dermed kunne landbruget omgå næsten alle love og overenskomster for ansættelser.

Det betyder, at ansatte på mange landbrug i dag kun er beskyttet af ferieloven, højeste ugentlige arbejdstid på 48 timer, 11 timers-reglen, det ugentlige fridøgn – og den frie forhandlingsret. Her er altså ingen mindsteløn. Når den nye medhjælper kommer fra Østeuropa og står i Danmark for at søge arbejde, har de som den svage part i ansættelsesforholdet krav på beskyttelse lige som lærlingen/eleven og medhjælperen.

I 100 året for medhjælperloven bruges loven (næsten) ikke mere i landbruget. – Vi har stadig behov for beskyttelseslove om løn og arbejdsforhold for de svage grupper på det danske arbejdsmarked!

THOMAS MØLLER
Redaktør

Det afgørende gram

Hun var den første kvinde, der satte sig i en forretningsfører-stol i SiD. Det var i november 1993, Hanne Gram blev ene høne i kurven, i et mandsdomineret specialarbejderforbund. Det var dengang, Hardy Hansen var forbundsformand, og næsten et årti før 3F fandt sin form. En kvindelig journalist fra Aktuelt spurgte hende i det første interview, om ikke det var hårdt at være den eneste kvinde blandt forretningsførerne? Hanne Gram kiggede hende direkte i øjenene og spurgte: For hvem? For mændene?

■ **TEKST OG FOTO** MORTEN HANSEN

Spørger man faglige kollegaer, der har kendt Hanne Gram, siden hun gjorde sin entre, beskriver de hende som en altid ihærdig person – til tider en terrier – der ufortrødent kæmper for de faglærte gartneres rettigheder og lønstigninger. Hanne var aktiv i Gartneres Landsklub og havde stor opbakning derfra, da hun kom ind i forbundet. Dengang dækkede landsklubben også de offentligt ansatte gartnere i stat og kommune.

Kirkegårdskonflikten i 2002 og 2003

Den største bedrift var – uden tvivl – kirkegårdskonflikten i 2002 og 2003. Dengang havde gravermedhjælperne på landsbykirkegårde ikke overenskomst. Det havde de på de lidt større bykirkegårde. Med Hanne Gram ved roret endte det i en langvarig konflikt, der sluttede med sejr og overenskomst til medhjælperne.

“I dag er der ingen uden overenskomst på de danske kirkegårde,” siger Hanne Gram med en vis stolthed i stemmen, og fortsætter: “En anden stor sag var efterbetalingen af pension i statskovene. Det var et tocifret millionbeløb, som de havde tilgode. Vi var på vej i Landsretten med Kirkeministeriet, det handlede om feriepenge af eget bidrag til pensionen, og undervejs fik vi hjælp af Spillerforeningen – de havde lige vundet en lignede sag,” griner Hanne Gram.

Faglig anerkendelse

I Hannes tid er flere faggrupper blevet anerkendt som faglærte i de statslige og kommunale overenskomster: Dyrepasse-

re, skovbrugere, jordbrugsmaskinførere, faglærte landmænd og så videre.

Da SiD og KAD blev til 3F, valgte Hanne Gram at følge de offentligt ansatte gartnere, og har siden siddet i den offentlige gruppe på et grønt mandat. Her har hun fortsat kampen for rettigheder og lønstigninger. “Stort samarbejde på tværs af grupperne er vigtigt, der er jo nogle fællestærk, for eksempel arbejdsmiljø og uddannelse, når det gælder det grønne område. Erfaringen viser, at vi har brug for ét forbund uanset, om man er offentlig eller privatansat,” siger Hanne Gram.

Tiden er ved at være gået, men terrieren kan stadig vise tænder, så på vej ud af

døren bliver et par vigtige kardinalpunkter slået fast: “Det er en katastrofe, at man skærer ned i statskovene. Antallet af natur- og skovteknikere er barberet helt ned. Også en anden ting, som er meget vigtig: Selv på det offentlige område er der problemer med lønnen. Det er som om, at EDB-systemerne bestemmer over overenskomsterne, men det gør de ikke! Husk det,” slutter Hanne Gram.

Stafetten gives videre

Når Hanne Gram i løbet af sommeren 2021 forlader kontoret på Kampmannsgade, er afløseren på plads. Hun hedder Louise Røssell Wredstrøm og har haft tre måneder til at komme ind i området: “Vi deler kontoret indtil Hanne stopper, men jeg kender området ret godt fra min tid i 3F Roskilde og 3F Frederiksværk-Frederikssund, siger Louise Røssell Wredstrøm. Hun er 36 år, kender det offentlige område særdeles godt, har været tillidsrepræsentant ved Retten i Glostrup, inden den faglige løbebane begyndte i 3F. “Jeg har arbejdet med 3Fs arbejdsområder i fire år. Både det private og det offentlige. Det vigtigste for mig er, at det enkelte medlem bliver respekteret. At det bliver set og hørt,” siger Louise Røssell Wredstrøm, der privat har to drenge og selv dyrker en del sport.

ZT 2600 IS®

MILJØVENLIG OG HØJTJDENDE

Ferris ZT 2600 IS® opfylder Stage 5 miljøkravene. Den har et lavt CO²-udslip, lave vibrationer og er støjsvag uden at gå på kompromis med kvaliteten.

- Uafhængig IS® affjedring reducerer stødbelastningen og skåner din krop
- 2 modeller: 132 cm og 155 cm med bagudkast og mulching
- Yanmar 24 hk 3-cylindret dieselmotor
- Attraktiv pris

Kontakt MI have- & parkteam på
tlf. 76 40 86 85 eller se www.mi.dk

"OK pres" har bremset omgåelse af overenskomsten

I de seneste par år har en arbejdsgruppe på det grønne område i 3F presset på for at organisere underentreprenører og bremse en systematisk omgåelse af overenskomsten, der desværre er udbredt i dele af gartneribranchen. Meget tyder på, at presset har båret frugt.

■ **TEKST** MORTEN HERLEV · **FOTO** MORTEN HERLEV OG 3F

Pernille Milton har tilbragt adskillige timer på de danske landeveje de sidste par år som frontperson i projektet "OK pres mod entreprenører – Det Grønne Område". Sammen med forskellige faglige medarbejdere i lokale 3F-afdelinger rundt om i hele landet har hun været ude på over 70 besøg hos overenskomstdækkede grønne virksomheder for at se nærmere på arbejdsforholdene – og især deres brug af underentreprenører. For det har nemlig vist sig, at nogle overenskomstdækkede virksomheder har fundet en smutvej til billig udenlandsk arbejdskraft ved at lave entrepriser med underleverandører uden overenskomst. Og den går ikke.

"Det er meget udbredt at lave entrepriser inden for det grønne område. Det er jo også helt i orden, hvis underentreprenøren, man hyrer ind, har overenskomst, og alt foregår efter reglerne. Men hvis

ikke det er tilfældet, så gør vi dem opmærksom på, at de omgår overenskomsten ved at hyre udenlandsk arbejdskraft ind til en løn, der ligger under overenskomstens timeløn. Og hvis dialogen ikke ender med en overenskomst, så er en konflikt med underentreprenøren den eneste udvej," fortæller Pernille Milton.

Entreprise-cirkus er lukket

Konflikter har der været masser af siden projektets start. For selvom de fleste virksomheder har godt styr på arbejdsforhold og brugen af entreprenører, så er der en del brodne kar i branchen. Og som om det ikke var slemt nok, så har det vist sig, at nogle virksomheder har sat system på snyderiet for at smyge sig uden om et konfliktvarsel.

Det fungerer kort sagt ved, at underentreprenøren har oprettet en håndfuld virksomheder med forskellige cvr-numre,

der alle råder over de samme medarbejdere. Hvis der så kommer et konfliktvarsel, så starter entreprise-cirkuset. Den virksomhed, der er varslet konflikt imod, bliver fyret fra opgaven og nedlagt – og så rykker mandskabet over til et nyt cvr-nummer og der bliver lavet en ny entreprise med den samme virksomhed igen. Det er altså samme underentreprenør og samme medarbejdere – bare med et nyt virksomhedsnavn. Og når der så kommer et nyt varsel om konflikt, så sker det samme igen. Og igen. Og igen.

Den model har Pernille Milton oplevet flere gange til stor frustration. Men meget tyder heldigvis på, at vi kommer til at se mindre af den slags fremover. For i efteråret blev 3F og Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere (GLS-A) enige om, "at skift af arbejdsretligt identiske enterpriseselskaber, som alle indgår i samme selskabskonstruktion, er en omgåelse af Hovedaftalen." Eller sagt med andre ord: entreprise-cirkus er lukket.

Brodne kar er bremset – men ikke stoppet

Fællesforståelsen med GLS-A og de mange kontrolbesøg har haft en tydelig effekt. Det vurderer Morten Fischer-Nielsen, der er næstformand i 3F Den Grønne Gruppe:

"Vi kan konstatere, at antallet af virksomheder, der bruger billige entreprenør-

"OK pres mod entreprenører - Det Grønne Område" har etableret en lang række konflikter rundt omkring i landet. Blandt andet i Sengeløse (tv.) og i Malling (th.)

Pernille Milton er tværregional medarbejder i 3F og har stået i spidsen for virksomhedsbesøgene i projektet "OK pres mod entreprenører – Det Grønne Område", som nu fortsætter som en permanent indsats under navnet "Den Grønne Gruppens Aktivitetsforening 2021".

rer uden overenskomst er bremset op. Og det er meget positivt. For den model bygger jo på, at man hyrer udenlandsk arbejdskraft ind til langt under overenskomstniveauet. Og det er både social dumping og et klart eksempel på lønfordrining."

Men selvom "OK pres mod entreprenører" har sat en stopper for den systematiske omgåelse af overenskomsterne ved brug af entreprenører uden overenskomst, så er problemerne desværre langt fra løst endnu, påpeger Morten Fischer-Nielsen.

"OK pres har fanget en mellemgruppe af overenskomstdækkede virksomheder, som har været fristet til at bruge uorganiserede entreprenører, men som har fortrudt igen. Enten på grund af kontrolbesøgene og en medfølgende konflikt eller fordi, kunder eller leverandører er begyndt at stille spørgsmålstejn ved arbejdsforholdene. Men der er desværre en lille, ekstrem gruppe af virksomheder, som har konkurreret hinanden så langt ned, at alt er tilladt i deres øjne for at sikre en så billig produktion som muligt. Og dem har vi ikke fundet en løsning på endnu," siger Morten Fischer-Nielsen.

Det lille kick i den store kamp

For Pernille Milton ligger en stor del af glæden ved hendes arbejde i de små sejre, hun får, når det lykkes for hende at få en virksomhed eller en underentreprenør til at tegne overenskomst.

"Jeg vil gerne føle, at jeg er med til at gøre en forskel og sikre, at folk ikke bliver udnyttet. Derfor giver det et lille kick, når vi for eksempel hører, at medarbejderne hos underentreprenøren, er blevet ansat i den overenskomstdækkede virksomhed under ordnede forhold. Og så synes jeg også, det er sjovt at tage kampen op. Det er lidt af et detektivarbejde at sætte sig ind i, hvordan nogle virksomheder prøver at omgå overenskomsterne. Jeg er glad for, at det ser ud til, at vi har fået stoppet enterprise-cirkuset. Men samtidig har

Bag om "OK pres"

Projektet "OK Pres mod entreprenører – Det Grønne Område" er en landsdækkende indsats, hvor 33 lokale 3F-afdelinger indtil videre er involveret. Siden februar 2019 har projektet haft fokus på at lægge pres på overenskomstdækkede virksomheder, som bruger underentreprenører uden overenskomst og dermed omgår reglerne. Det har ført til:

- 73 kontrolbesøg i det meste af landet
- Krav om overenskomst til 32 entreprenører og 14 grønne virksomheder
- Etablering af 31 hovedkonflikter og 31 sympatikonflikter

Konflikterne har ført til, at en entreprenør og fire virksomheder er blevet overenskomstdækket.

Projektet fortsætter nu under navnet "Den Grønne Gruppens Aktivitetsforening 2021".

jeg også en klar fornemmelse af, at der stadig er noget galt nogle steder. Også selvom alt på overfladen kører helt efter bogen."

Den fornemmelse er Pernille Milton ikke ene om at have. Forhandlingssekretær i Den Grønne Gruppe, Flemming Grønsund, mener også, at der er virksomheder derude, som er en anelse for kreative i deres måde at drive forretning på:

"Med OK pres er vi lykkes med at adfærdsregulere dele af branchen. Men den store effekt lader desværre vente på sig. Der er stadig brodne kar, som ikke kan opføre sig ordentligt. Og selvom vi gør vores bedste for at presse dem med krav om overenskomster og trusler om konflikt, så virker det lidt som om, de hele tiden er et skridt foran os og finder nye smuthuller. Men vi giver ikke op."

Presset fortsætter

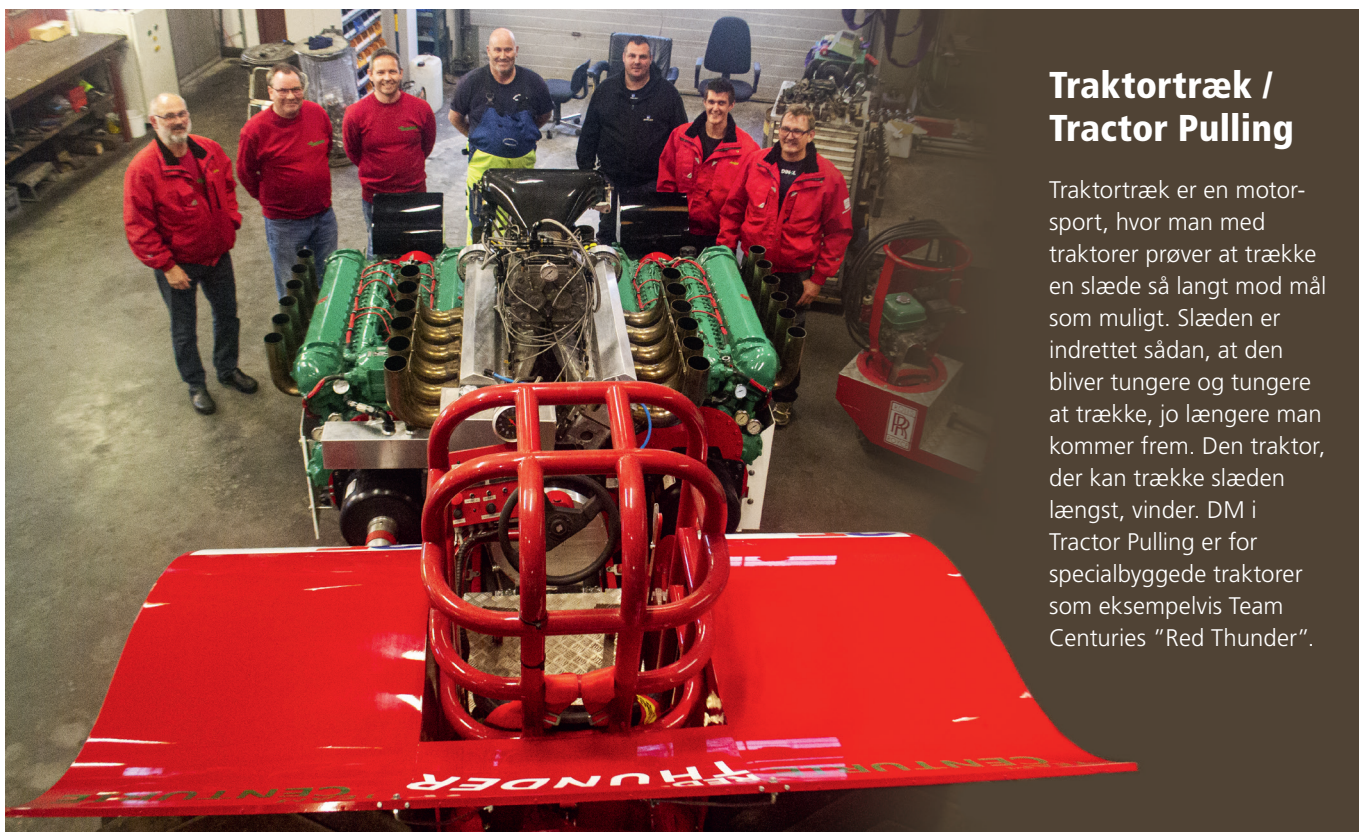
Projektet "OK pres mod entreprenører – Det Grønne Område" var egentlig sat til at stoppe i maj 2021. Men de gode resultater betyder, at projektet nu bliver til en permanent indsats, som så bliver evalueret løbende. I øjeblikket deltager 33 3F-afdelinger i projektet, men målet er at få endnu flere med, så presset for at sikre gode arbejdsforhold på hele det grønne område kan blive endnu mere massivt.

"Vi skal blive ved med at lægge pres på og holde de slemme virksomheder i ørerne, og så er det samtidig vigtigt, at vi fremhæver alle de virksomheder, der gør det godt. For de virksomheder viser jo, at man sagtens kan drive en grøn forretning

på en sund og rentabel måde med overenskomst for både ansatte og entreprenører. Det passer også helt fint med vores egne undersøgelser, der viser, at det ikke rykker meget på bundlinjen at bruge billig arbejdskraft. Det, der virkelig betyder noget, er, om du er dygtig til at drive din virksomhed eller ej," siger Morten Fischer-Nielsen.

Til de virksomheder, som ikke er dygtige nok til at klare sig uden at ty til omgåelser af overenskomsten, er beskeden fra Flemming Grønsund klar:

"De må tegne overenskomst eller lukke produktionen i Danmark. Det er de vilkår, vi har at arbejde ud fra. Og så må vi bare acceptere, at vi kan komme til at stå i en situation, hvor nogle virksomheder lukker eller flytter til udlandet, fordi de ikke kan klare sig ud fra de rammer, vi har defineret sammen med GLS-A".

Traktortræk / Tractor Pulling

Traktortræk er en motorsport, hvor man med traktorer prøver at trække en slæde så langt mod mål som muligt. Slæden er indrettet sådan, at den bliver tungere og tungere at trække, jo længere man kommer frem. Den traktor, der kan trække slæden længst, vinder. DM i Tractor Pulling er for specialbyggede traktorer som eksempelvis Team Centuries "Red Thunder".

Det er en dyr hobby at toptune en traktor. Teamet vurderer, at opbygningen af "Red Thunder" har kostet omkring en million kroner. Derfor har de brug for sponsorstøtte – og det får de blandt andet fra 3F.

Tonstunge drengeedrømme

I 27 år har mændene bag Team Centurie tilbragt tusindvis af timer på at skrue, banke og svejse den perfekte traktor frem. Efter et års coronapause er det 3F-sponsorede hold igen klar til at dyste med om guld til DM i Tractor Pulling.

■ **TEKST** MORTEN HERLEV · **FOTO** MORTEN HERLEV OG TEAM CENTURIE

Hvad får man, hvis man blander to 12-cylindersmotorer fra et engelsk kampfly fra 2. verdenskrig, et gammelt bagtøj fra en Scania-traktor og en god portion byggelyst fra en flok passionerede traktor-entusiaster?

Svaret er "Red Thunder". Et 4200 kilo tungt bæst af en traktor, der får en helt normal John Deere til at ligne en lille havetraktor.

Sammen med resten af Team Centurie tilbringer Jan Rasmussen hundredvis – ja tusindvis – af timer på det, der efterhånden er blevet en 27 år lang passion. Hver torsdag året rundt mødes holdet ved en lagerbygning i udkanten af Odder for at arbejde på deres fælles passion: at udvikle den vildeste traktor til de årlige turneringer i tractor pulling, der bliver afholdt rundt omkring i landet.

Bygger uden opskrift

Der er naturligvis sket lidt udskiftninger både på holdet og i traktorerne i årenes løb, men essensen er den samme. Det handler om at hygge og bygge i et fagnørdet fællesskab:

” Vi har bygget en helt unik traktor op helt fra bunden, og det fede er jo at få det, vi selv har skabt, til at fungere. Red Thunder er den eneste af sin slags i verden. Vi kan ikke google en opskrift frem, når vi vil justere noget. Vi er nødt til at prøve os frem, og vi får hele tiden nye idéer til, hvordan vi kan optimere den,” fortæller Jan Rasmussen.

Der er altså en høj grad af ”learning by doing” i arbejdet, og det koster rigtig mange timer på værkstedet. Og også en del ommere:

”Vi har det sådan, at vi ikke kan lave noget så galt, at det ikke kan reddes ved et par hundrede timers arbejde! Og vi er vel nået til version 5.0 med denne her traktor. Det værste var, da vi fik bøjet bagtøjet på traktoren. Der boede vi nærmest herude i værkstedet nogle uger for at få det fikset.”

Klar til kamp

Den 12. juni starter årets DM-sæson i tractor pulling med et løb i Brande. Og herefter følger fire andre løb i en corona-forkortet sæson (i Haderslev 3. juli, i Brande 30.+31.juli, i Hobro 7. august og til sidst i Brande eller Hjallerup den 11. september), inden den samlede vinder kan løfte DM-trofæet. For Team Centurie er løbsweekenderne kulminationen på mange timers arbejde, og nerverne sidder altid uden på tøjet, når Red Thunder holder klar til sin 10 sekunders energiudladning på banen. Især for Jesper Bisgaard, der som teamets yngste (og tyndeste) mand har fået æren af at køre traktoren:

”Når jeg sidder der og holder øje med, at starten går, så er der kriller i maven som aldrig før. Jeg lukker alt andet ude. Og så er det bare afsted.”

Om Team Centurie kan nuppe DM-guldet for 4. gang i karrieren må tiden vise. Men uanset hvad, så har holdet i hvert fald hyget sig hele vejen frem til mesterskaberne. Og når sæsonen er slut, er næste udfordring allerede klar: Næste år må Red Thunder og de andre køretøjer i sværvægterklassen ”heavy modified” nemlig kun veje 4.000 kilo. Så der venter en seriøs slankekur til efteråret, som der nok skal bruges nogle hundrede timer i værkstedet på at finde en løsning på...

To af motorerne i Red Thunder kommer fra de legendariske Spitfire bombefly, som Storbritannien brugte i 2. verdenskrig.

Red Thunder

Byggeår:	2015
Motor:	2 RR Griffon og 1 Rover Meteor
Hestekræfter:	8.000
Omdrejninger i minuttet:	3.900
Cylindre:	36
Hjulhastighed:	143 km/t
Vægt:	4200 kg

VIDEN DER VOKSER

Dyrk dig selv i arbejdstiden,
og tag på kursus med løn.

Med jordbrugets kompetencefond sår
du frø til fremtiden.

Få støtte til efteruddannelse på over-
enskomstdækkede virksomheder
inden for gartneri, land- og skovbrug,
maskinstationer og agroindustri.

Læs mere på

dgkt.dk

Få hjælp til kompetenceudvikling hos
vores fælles uddannelseskonsulent
Lotte Julin Bock på 8740 3412.

**DEN GRØNNE
KONSULENT
TJENESTE**

I hvert nummer af GRØNT retter vi i øjeblikket fokus på en de seks branchebestyrelser under Den Grønne Landsbrancheklub for at se, hvad der optager dem. I dette nummer kigger vi nærmere på branchebestyrelsen for anlægsgartnere.

Anlægsgartnernes branche

■ **TEKST OG FOTO** MORTEN HERLEV

De syv medlemmer i branchebestyrelsen for anlægsgartnere mødes cirka fire gange om året for at snakke om stort og småt i branchen. Et af de emner, der ofte ender på dagsordenen er, hvordan 3F får organiseret flere grønne hænder? For på en del arbejdspladser inden for anlægsgartnerbranchen kniber det med organi-

seringen, og lav organisering kan i sidste ende betyde, at det bliver sværere at forhandle ordentlige overenskomster hjem.

“Folk ved måske godt, at det er en god idé at være medlem af en fagforening. Men der er mange, der ikke aner, hvad 3F og den danske model står for, og det sy-

nes jeg er ret skræmmende. Og så vælger de jo bare den billigste fagforening,” siger Annika Jensen, der er medlem af bestyrelsen og til dagligt arbejder som anlægsgartner hos virksomheden Topkapper.

Ifølge Annika Jensen har tillidsrepræsentanterne en vigtig og svær opgave i at gå

En række af de grønne overenskomster sikrer pensionsopsparing igennem PensionDanmark

forrest og gøre 3F synlig for at få flere organiseret. Det er selv en opgave, hun tidligere har taget på sig som tillidsrepræsentant:

"I vores branche er vi ofte spredt ud på forskellige adresser, og derfor er det ekstra vigtigt, at tillidsrepræsentanten kommer rundt og hilser på nye kollegaer og får en snak om, hvordan vi i fællesskab kan sikre gode arbejdsforhold ved at være medlem af 3F. Og her må du altså ikke være for vattet. Du er nødt til at turde at tage kampen op, hvis der er nogen, der bare er ligeglade.

Annika Jensen håber, at hun kan være med til at gøre branchebestyrelsens arbejde mere synligt for sine grønne kollegaer.

"Da jeg blev valgt ind i branchebestyrelsen, vidste jeg ikke, hvad bestyrelsen arbejdede med. Og det er der rigtig mange andre end mig, der heller ikke ved. Vi er nødt til at blive mere synlige, så vi kan hjælpe medlemmerne med at få sat fokus på de udfordringer, der er i vores branche."

Annika Jensen er et af syv medlemmer i branchebestyrelsen for anlægsgartnere. Bestyrelsen mødes cirka fire gange om året.

Pensionstjek på fem minutter:

Hvad får du udbetalt om måneden, når du går på pension?

Har du udsigt til at få den pension, du forestiller dig, når du går på pension? Og hvordan ser det ud, hvis du indbetaler lidt ekstra hver måned eller venter et år med at trække dig tilbage?

Det kan du få svar på ved at logge ind på pensionsberegneren på PensionDanmarks hjemmeside. På www.pension.dk/beregn kan du nemt og hurtigt lave et pensionstjek, og ved at hente oplysninger om din folkepension, din opsparing i ATP og eventuelle andre pensionsopsparinger får du det fulde overblik.

Spar mange penge ved at samle dine pension

Har du flere pensionsopsparinger, giver pensionsberegneren dig også mulighed for at se, hvad du kan spare ved at samle din pensionsopsparing.

Tjek din pension på www.pension.dk/beregn. Og husk, at du altid er velkommen til at ringe til PensionDanmarks medlemsrådgivning på 7012 1330 alle hverdage kl. 8-18.

Online-lægen i din sundhedsordning har længe åbent

Husk, at du som en del af din sundhedsordning i PensionDanmark kan komme til læge via en videokonsultation. Også om aftenen og i weekenden

Lægerne kan hjælpe med de fleste ting, som din egen læge hjælper med. De kan svare på spørgsmål om dit helbred og sygdomme, sende dig videre til undersøgelse og i nogle tilfælde forny recepter. Har du børn,

der endnu ikke er fyldt 15 år, kan de også få hjælp.

Du kan fx bruge online læge, hvis du ikke kan finde tid til at besøge din egen læge – eller hvis du ikke kan nå det inden for din egen læges åbningstid.

Sådan gør du

Videosamtalen foregår via PensionDanmarks app ("Din Pension"), så du skal enten bruge din mobil eller en tablet. Online læge har åbent alle hverdage kl. 8-21, mens der i weekenden og på helligdage er åbent kl. 9-17. Online læge er derfor et godt supplement til din egen læge.

Fragtfri levering af medicin

Har du brug for medicin, kan du vælge at bestille det hos ApoPro Online Apotek via PensionDanmarks app. Bestiller du via app'en, skal du ikke betale for fragten, og du kan både få leveret håndkøbsmedicin og receptpligtig medicin.

Har du spørgsmål, er du velkommen til at ringe til PensionDanmarks sundhedsrådgivning på 7012 1335 alle hverdage kl. 8-21. Du kan også læse mere om mulighederne i din sundhedsordning på pension.dk eller på PensionDanmarks app.

Verdensmål i GRØNT

- Malmos' Lærlinge Akademi

Anstændige jobs og økonomisk vækst - Verdensmål nr. 8

Verdensmål nr. 8 handler om at fremme økonomisk vækst ved at skabe højere produktivitet og teknologiske gennembrud og opnå fuld og produktiv beskæftigelse og anstændige jobs for alle kvinder og mænd i 2030. Som et af delmålene skal andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, væsentligt reduceres. "Malmos' Lærlinge Akademi skal både levere de bedste anlægsgartnere og livsduelige borgere (...) - og vi skal give unge mennesker den bedst mulige start i deres arbejdsliv - ud fra en fremtidig social engagementsplan i Malmos." (www.malmos.as)

■ **TEKST OG FOTO** MORTEN HANSEN

“Den menneskelige dimension er den vigtigste i et moderne firma! Vi skal være glade for at gå på arbejde for at levere en god indsats. Glade medarbejdere leverer en bedre indsats og dermed også en bedre indtjening til virksomheden,” forklarer Morten Christophersen, der er formand for lærlingeakademiet hos Malmos.

På Bispebjerg Hospital er Malmos ved at genetablere de helende haver. Oprindeligt var hospitalet opført med en række patienthaver, som var en del af processen, når det syge menneske skulle blive rask. Sidde i en smuk have med ro og naturlige sansendeindtryk. Senere kom beton og medicin og ændrede sygehuse til fabriker, der passede bedre ind i det industrialiserede samfund.

Nu genopstår haverne som de helende oaser, de oprindeligt var tænkt som. Smukke magnolietræer i blomst, små helende haverum til eftertanke og svære samtaler, spadsereture på nyanlagte stier og en palliativ have, hvor de døende patienter kan ruller ud i deres senge. Midt i dette genetableringsarbejde møder GRØNT to anlægsgartnereløvere fra Malmos' Lærlinge Akademi. Det er 18-årige Claes Petersen, som næsten lige er gået i gang med sin uddannelse, og 31-årige Sophia Schack Axelsen, for hvem anlægsgartneruddannelsen er blevet den anden vej ind til et godt arbejdsliv:

“Først blev jeg uddannet grafiker og arbejdede som det i tre år, men det var ikke det, jeg skulle.” Så i 2019 kom hun i lære hos Malmos. “Man skal sige til, hvis man vil være bedre til noget bestemt. Der bliver taget hånd om os. Vi bliver involveret og får ansvar. Vi er ikke billig arbejdskraft,” siger Sophia Schack Axelsen og fortæller om lærlingedagene: “Det er de lidt blødere ting, kommunikation og hvordan gør man sig klar til at gå på job. Når jeg på skolen (Vilvorde, red.) møder elever fra andre steder, spørger de, hvad er det, der foregår hos Malmos?” smiler Sophia Schack Axelsen.

GRIT

Gennemslagskraft
Robusthed
Ihærdighed
Trivsel

Claes Petersen nikker. Han begyndte egentlig med grundforløbet til elektriker, men skiftede til anlægsgartner.

“Egentlig ville jeg helst være et lille sted, men en uge i praktik hos Malmos ændrede det, så jeg sagde ja, da de tilbød mig muligheden. Det er rart, at Malmos bruger så meget energi på at uddanne og udvikle os. Der er for eksempel sat dage af til ting, som vi kan fordybe os i. I vinters havde vi tre dage med at sætte af, så vi fik afprøvet det grundigt i trygge rammer,” siger Claes Petersen

Malmos: Det er ikke nok med det faglige

“Man skal have noget mere med i bagagen – den menneskelige side. Derfor har vi hvert år (Corona en undtagelse) to elever afsted på udveksling hos et anlægsgartnerfirma i Norge. Det er jo ikke fordi, at de kan lære noget fagligt der, som de ikke kan her. Det er for at udvikle dem som mennesker. Få noget andet med i bagagen og personlig udvikling. Malmos tror så meget på det, at vi er sikre på, at pengene kommer tilbage,” siger Morten Christophersen og fortsætter:

“Curlingsamfundet har gjort, at nogle skal lære at gå på arbejde. Det handler om menneskelige kompetencer. Det handler om søvn, og hvad du putter i munden, hvis du skal levere en god arbejdsindsats. Altså alt det andet som har betydning for, hvor god du er. Jeg har selv været det igennem. Jeg begyndte også uden at kunne noget. Men her stoler man på mennesket frem for evnerne,” siger Morten Christophersen, og fortsætter:

“Derfor arbejder vi med GRIT, der står for: Gennemslagskraft, Robusthed, Ihærdighed og Trivsel. Dette er de fokusområder som vi blandt andet holder lærlingesamlinger for og vægter højt. Det er her, vi bliver dygtige med vores “indre værktøj”. Det er her vi har fokus på vores mindset og vores fysiske kunnen. GRIT klæder lærlingene bedre på og fylder værktøjskassen, inden de reelt er kommet rigtig igang på byggepladsen endnu,” slutter Morten Christophersen.

EFTERUDDANNELSE

2021

Anlægsgartner, greenkeeper og groundsman

Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!

**VIL DU
PÅ KURSUS?**

Anlægsgartnerkompetencefonden giver dig mulighed for at komme på det kursus, du brænder for, i arbejdstiden – og med fuld løn.

Naturstyrelsen ansætter

60 grønne medarbejdere

Med en støttepulje på 30 millioner kroner i ryggen har Naturstyrelsen i de seneste måneder været i fuld gang med at ansætte nye grønne hænder. De i alt 60 nye medarbejdere skal vedligeholde friluftsfaciliteter og arbejde med naturpleje og biodiversitet rundt omkring i landet.

■ TEKST MORTEN HERLEV · FOTO NATURSTYRELSEN

Man kan sige meget skidt om corona-krisen. Men der er også små lyspunkter ved pandemien. For eksempel har den hjulpet danskerne ud i naturen som aldrig før, og det giver naturligt nok en større belastning på naturen og friluftsfaciliteterne. Derfor slog Naturstyrelsen i april 60 nye stillinger op fordelt på styrelsens 16 lokale enheder rundt omkring i Danmark. I skrivende stund er 40 nye kollegaer startet i midlertidige stillinger a cirka seks måneders varighed, og yderligere 20 starter hen over sommeren.

De nyansatte er jævnt fordelt på Naturstyrelsens lokationer. Det betyder, at de

16 enheder kan se frem til at få 3-4 nye, grønne kollegaer. De kommer til at arbejde med naturpleje og biodiversitet samt at vedligeholde friluftsfaciliteterne i de statslige skovområder, som naturligt nok er blevet ekstra belastet af de mange ekstra skovgæster.

Ansættelserne er et resultat af en politisk aftale til 30 millioner kroner om grøn stimuli og genopretning, som regeringen indgik med Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet i forbindelse med finanslovsaftalen for 2021.

Fra bagageslæber til græsmand

I 28 år var Peter Ringholm Aalholt tracer i lufthavnen. En tracer er den person, der blandt andet ommærker bagagen og rydder op i lufthavnen. I dag er han græsmand i på Grøndalslunds Kirkegård i Rødovre.

“Jeg har ikke sovet så godt i de sidste 30 år, som nu,” udbryder Peter Ringholm Aalholt.

“Jeg havde 25 fanstiske år i lufthavnen – de sidste tre år kunne jeg godt have undværet. Men nu? Det er fantastisk. Jeg ved endnu ikke om det ender med at blive en grøn uddannelse. Men efter 28 år med skiftende arbejdstider... Jeg har simpelthen ikke sovet så godt, som jeg gør nu.”

I 2020 blev Peter og hans kone fyret fra lufthavnen. “Slitagen er begyndt at sætte sig i kroppen, og der er stadig et godt stykke tid til Arne-pensionen,” siger den

54-årige græsmand om sine fremtidsudsigter. Tilbage til lufthavnen skal han ikke:

“Jeg synes man straffer folk to gange: Først bliver de fyret og derefter opsiger man lokalaftalerne. Lufthavnen er bombet tilbage til, hvor vi var for 28 år siden. Den faglige kamp begynder forfra, men kammeratskabet er en af de ting jeg vil huske. Altid,” slutter Peter Ringholm Aalholt.

Peter Ringholm Aalholt: fik igennem BJMF muligheden for at prøve den grønne branche af.

Nyt om overenskomster

Jordbrugsoverenskomsten: Afgørelse i sag om tillæg til dyrepassere uden for normal arbejdstid

Dyrepassere, der passer dyr mellem kl. 00.00 og 5.00 om morgenen, har ret til et løntillæg på 21,93 kroner per time. Derudover får dyrepassere, der arbejder om lørdagen mellem 12.00 og 00.00, et tillæg på 133,91 kroner per dag – uanset hvor længe der arbejdes i tidsrummet. Det har en faglig voldgift slået fast efter uenigheder mellem 3F og GLS-A om fortolkningen af de arbejdstidsbestemte tillæg ved pasning af dyr efter Jordbrugsoverenskomsten.

...

Golfoverenskomsten: Afgørelse i sag om tillæg for overarbejde

Når ansatte på golfoverenskomsten har overarbejde, har de ret til et overtidstillæg på 100 procent af deres personlige løn, hvis den personlige løn er højere end normallønnen ifølge overenskomsten. Retten gælder også ved udbetaling af løn under afspadsring. Det har en faglig voldgift slået fast efter uenigheder mellem 3F og GLS-A om, hvorvidt overarbejdstillægget skulle beregnes ud fra en enkeltes personlige løn eller ud fra normallønnen i overenskomsten.

...

Præcisering af fridage for staldpersonale

I den nye overenskomst mellem GLS-A og 3F er staldpersonals ret til fridage blevet præciseret. Det betyder, at der nu klart står, at antallet af arbejdsfrie dage opgjort på årsbasis mindst skal svare til antallet af ugentlige fridøgn og søgnehellidage. I den gamle overenskomst stod der, at staldmedarbejdere havde ret til 56 fridage om året.

Overenskomster på det offentlige område er vedtaget

Det blev til klart ja tak til overenskomsterne mellem 3F Den Offentlige Gruppe og staten, regionerne og KL. 81 procent af de medlemmer, der stemte om overenskomsten, stemte ja, imens 19 procent stemte nej. Overenskomsterne sikrer blandt andet lønstigninger på 4,42 procent til ansatte i staten over de næste tre år, imens der er lønstigninger på 5,02 procent til ansatte i kommunerne i samme periode.

Lønstigning til anlægsgartnere – husk at tjekke din lønseddel

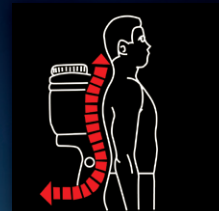
Fra den 1. marts 2021 har alle anlægsgartnere, der arbejder ud fra overenskomsten mellem Danske Anlægsgartnere og 3F, fået en lønstigning på 3,20 kroner i timen. 3F har erfaret, at nogle anlægsgartnere ikke har fået den overenskomstmæssige stigning, fordi de har aftalt en løn, der ligger over grundlønnen. Men lønstigningen gælder alle. Så hvis du for eksempel havde en time-løn på 156,15 kroner før den 1. marts, så skal du nu have 159,35 kroner i timeløn. Er du i tvivl om, hvorvidt du har fået din lønstigning, så tjek lige din lønseddel en ekstra gang eller kontakt din lokale 3F-afdeling.

Årsmøde rykket

til den 7.-9. februar 2022

I sidste nummer af GRØNT skrev vi, at årsmødet for Den Grønne Brancheklub var blevet udskudt. Nu er der fundet en ny dato. Det betyder, at årsmødet finder sted fra mandag den 7. februar til onsdag den 9. februar 2022. Husk at sætte et kryds i kalenderen!

NU KAN DU SKÅNE DIN RYG UNDER SPRØJTEARBEJDET!

Berthoud Vermorel 2000 og 3000 COMFORT rygsprøjten er markedets mest brugervenlige og ergonomisk rigtige rygsprøjte med et helt unikt bæreselesystem.

BERTHOUD

Varenummer:
102139

ELEKTRISK PUMPE
4.596,-
5.745,-

Varenummer:
102022

MANUEL PUMPE
1.724,-
2.155,-

BERTHOUD - KVALITET OG NYSKABELSE

Berthoud har specialiseret sig i udvikling og fremstilling af sprøjter, og beskæftiger sig ikke med noget andet. Det betyder, at al viden omkring sprøjte-teknik, dyseudformning, ergonomisk korrekt design samt, kravene til sikkerhed, kvalitet og brugervenlighed, er integreret i hver eneste Berthoud sprøjte.

Flex
TRADING A/S
-meget mere end du tror!

Hvidemøllevej 9-11 | 8920 Randers NV | Tlf. 89 14 14 89
salg@flextrading.dk | www.flextrading.dk

Bliv klædt på til at give dine kollegaer et puf

Til efteråret kan du deltage i 3Fs uddannelsesambassadørkursus. Her lærer du blandt andet, hvordan du motiverer dine kollegaer til at uddanne sig. Der er kursusstart 24. august.

Mere i løn. Forbedrede jobmuligheder. Ny viden og fornyet arbejdsglæde. Der er mange gode grunde til at (efter)uddanne sig. Alligevel er det ikke altid lige let at komme afsted. Derfor har 3F oprettet kurset som uddannelsesambassadør.

FAKTA

Ambassadørkurset finder sted den 24-26 august på Langsøhus med en opfølgingsdag den 26. oktober hos 3F Fredericia. Hør mere om kurset hos din lokale 3F-afdeling.

“På uddannelsesambassadørkurset lærer du, hvordan du og dine kollegaer kan opkvalificere jeres kompetencer. Gennem øvelser og oplæg får du indføring i økonomien i forskellige uddannelsesmuligheder, og du bliver skarp på, hvor du finder det rette kursus. Og så lærer du nye folk at kende fra andre brancher,” siger Karin Olsen, der er uddannelseskonsulent i 3F.

Hun påpeger også, at kurset ikke kun er for dem, der i forvejen er tillidsvalgt. Kurset er for alle, der vil snuse til kursusverdenen på en ny måde eller vil have inspiration til selv at komme i gang med kompetenceudvikling.

Hans-Jørgen Brandt, der er TR hos Danish Agro i Galten, har tidligere deltaget i kurset. Og han var tilfreds med udbyttet:

“Jeg synes absolut, kurset var værd at tage. Man kommer godt om bag tingene og får styr på, hvad du har af muligheder for at uddanne dig. Og du får også noget at vide om, hvordan de økonomiske muligheder er. Og så har jeg fået et godt udgangspunkt for at snakke med kollegerne om mulighederne for kurser – selv om det da godt kan være svært at få givet dem det afgørende skub,” siger Hans-Jørgen Brandt, der er TR hos Danish Agro i Galten.

AKTIVITETSKALENDER / Den Grønne Gruppe 2021

Navn	Dato	Sted	Tilmelding Skal ske gennem den lokale 3F afdeling
Grunduddannelse M2 – Grøn Gruppe	21. – 25. juni 2021	Smålandshavet	FIU: 1256-21-00-02
Landsmøde 2021 – Landsbrancheklubben for kommunale og regionale specialarbejdere	27. – 28. august 2021	Smålandshavet	FIU: 1999-21-42-01
Overenskomst og organisering for TR under Danske Anlægsgartnere	6. – 8. september 2021	Rørvig Centret	FIU: 2034-21-00-06
Branchekursus, akkordtidskurant – Danske Anlægsgartnere	8. – 9. september 2021	Rørvig Centret	FIU: 2034-21-00-07
Overenskomstkursus for gartnerier og planteskoler	20. – 21. september 2021	Rørvig Centret	FIU: 2034-21-00-11
Branchekursus, OK – HedeDanmark	4. – 5. oktober 2021	Rørvig Centret	FIU: 2034-21-00-12
Konference for tillidsvalgte, ansat på mejerierne uden for Arla Foods	7. – 8. oktober 2021	Agerskov Kro	groen@3f.dk, mærket “Mejerinetværket”
TR – AMR konference for ansatte på mejeriområdet	14. – 15. oktober 2021	Laugesens Have	FIU: 2034-21-00-08
Overenskomstkursus for afdelingsansatte	2. – 3. november 2021	Fuglsangcentret	FIU: 1999-21-00-07
Fælles tværfaglig mejerikonference for tillidsrepræsentanterne i NNF, 3F, HK, EL- Forbundet og Metal	13. – 14. januar 2022	Severin Konferencecenter	Yderligere information følger
Årsmøde, Den Grønne Landsbrancheklub	7. – 9. februar 2022	Langsøhus	FIU: 2034-22-00-01
Netværkskonference	20. – 21. april 2022	Langsøhus	FIU: 1999-22-00-08

Husk at sende emner til aktivitetsskalendarer til redaktion@dengronneportal.dk

DER TAGES
FORBEHOLD FOR
AFLYSNINGER
GRUNDET CORONA-
SITUATIONEN

GRØNT – Magasinet for anlægsgartnere / blomsterbindere / groundsmen / dyrepassere / elever / frilandsgartnere / gartneriarbejdere / landarbejdere / greenkeepere / agro-industrien / dyreassistenter / maskinførere / planteskolegartnere / servicegartnere / skovarbejdere / væksthusholdere / kirkegårdsansatte / grønne gårdmænd / jordbrugsteknologer